

grijunajih nesramnosti, groznih ubojstva. A kad su pak krivci ovih zlodjela stavljeni pod istragu, maldane svi opazuju se izučeni u školah, i stalno misr bez nauka; dočim ili za jedan uzrok ili za drugi jasno se opaža da nemaju dobrog kršćanskoga uzgoja.

Preuzvišeni je tu mogo očitovati kazati: „proklete bile sve talijanske škole (Legine i juntine) među hrvatskim pukom, proklete bile sve židovsko-talijanske novine, što liju otrov među pukom“.

Al da, korizma će proći, a Flapp će se opet radovati pohvalam „Piccola“, „Independenta“ itd.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Franina i Jurina.
Fr. Si ćul Jurino, kako je postal on mali turešć va Zdranju jeneral bez vojske?
Jur. No?
Fr. Prešla se je, da neće on ni njegova vojska plovana, pak kad se je moral

pokazat koliko more, ostal je lipo kako i stare babi doma.
Jur. On se je držal mudro i pametno, kako i talijanski generali, ki govore: ako dojdju, bižmo, ako ih ne bude, držimo se junatki!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Islet. Na uskrsni ponedjeljak biti će sokolski izlet u Valdibek. Odlazak iz Pule u 2 sata po podne. Molimo braću, da što mnogobrojnije dodju sa obitelji, jer će biti zabave ugodne i vesele. Sastanak u sokolskoj dvorani.

Pazinski kotar:

† Ivan Štoković. Jedna za drugom eto nam u pazinskoj občini redomica podlegavaju neizbježivom žalcu smrti naše stare častne korenike. Među ove spada i blagopokojni Josip Štoković, koji bje ugrabljen ljubavi rodbine i stovanju prijatelja dne 2. aprila t. god. u 76. godini svoga života. Neutrudivom radinošću i trieznim gospodarstvom znao se on popeti među prve posjednike u okolici. Akoprem nepismen, ipak providjen zdravim razumom, ljubio je on naš narod živom ljubavju, te se uvijek i u svakoj prigodi zauzimao za njegov udes. A tu svoju ljubav znao je on podijeliti i u svojih petelero sinova, među kojima je i vrli supetarski župnik Liberat. Baš malo dana pred svojom smrću, i predviđajući ju valjda, je razgovarao sa pre Liberatom o nekom obavljenih tinjanskih izborih, te mu bolnim srcem preporučio: „Branj, sinko, ovaj narod, jer vidiš kako je na žalost sunjav“. Pri sprovodu uz mnoštvo ljudstva prisustvovali su također pazinski načelnik, te tinjanski župnik i načelnik. Bio pokoj nje-

govoj blagaj duši, a čestitoj rodbini naša iskrena sućut!

Još o izborih u Tinjanu. Jer se većina naših novina davi sa netom svršeni izbori u Tinjanu te iste tumači na razne načine, povraćamo se i mi na taj predmet. Uspjeh netom obavljenih izbora iznenadio je nemilo samo one, koji nisu znali, što se tamo kuha. Obćina Tinjan je jedna od najčestih naših narodnih občina. Tamo imade malo: Talijanaša ili Krnjela, koji su znali okoristiti se neslogom u hrvatskom taboru. Oni sami nemogu tamo absolutno ništa. Njim je došao u prilog sukob između hrvatskih muževa one občine i oni podpomogose srušiti dosadašnju upravu one občine: U Tinjanu nije se radilo, da se sruši hrvatsku upravu i da se ju pak zamjeni talijanskom. To uvidjaju i sami naši dušmani, dočim njihov listovi. Nijedañ ho nije se do sada usudio utvrditi, da je pobijedila talijanska stranka, već buncaju samo o pobjedi naših istomišljenika ili o pobjedi istrijanske stranke, kao da nije i hrvatska stranka istrijanska. U prvom tielu naime izabrana su samo dvojica, koje se nemože brojiti među naše, dočim sestorica njih bijasje jur u prvašnjem zastupstvu. Jedan od te nove stranke izjavio je nedavno, da se talijanaši varaju ako misle, da je stranka protivna sadašnjoj upravi odnosno da je talijanska stranka. Njegova da će stranka javno dokazati, da nije ništa manje hrvatska nego li je ona, proti kojoj se je borio. Mi ga čekamo na djelu i jao si ga njemu, ako je prevario sve one, koji govore i ćutć hrvatski, a koji mu pomogose srušiti sadašnje upravitelje.

Tamno lice tih, izbora nalazimo u tom, što se nije znalo ili htjelo energičnije predusresti razdor među našimi uplivenjimi muževi u onoj občini. Tamo se je morale pokušati sve moguće, da se od-

strani razloge ili povod tomu razdor, te da se povadjeni braću na vrijeme izmiri, pa stajalo to bilo kakvih žrtava.

Novu stranku u Tinjanu čekamo sada na djelu i budu li se njezini prvaci držali gori navedene izjave, baciti ćemo koprenu zaboravnosti na sve nemile dogodjaje u onoj občini od prošloga mjeseca marca.

Od nove većine u občinskom zastupstvu očekujemo, da će u narodnom pogledu držati visoko narodnu zastavu a što se tiče uprave, da će nastojati, da ne bude gora od dosadašnje. Njezini prvaci imati će da dokazuju, da nisu znali samo kritizirati, već da znadu i raditi pošteno, ne-sebično i rodojubno. Mi ih čekamo, dakle na djelo!

Porečki kotar:

Iz Zdranja pišu nam 5. o. m.: Zadojni dan, prošloga mjeseca doživjeli smo nakon punih 40 godina radostan dogodjaj u ovom kutu naše mile Istre. Toga dana bijasmo naime pozvani svi kuće-gospodari, da si izaberemo konačno svoga župnika. Izabramo si naime svojim župnikom našeg obće ljubljenog župe-upravitelja veleč. g. Šimuna Červara, vrijednog nećaka veličkog našeg biskupa blagopokojnog nam Jurja Dobrića. Saćica Krnjela i izroda trudila se badava, da osujeti taj izbor, jer bijasmo malenom iznimkom svi složni, svi odsevljeni za toga sina naše Istre. Strahovanja i prietnja narodnih neprijatelja, da ćemo imati od sada veća plaćila, da nećemo moći više osloboditi se nepovoljna svećenika itd., nisu ništa pomogle. Svi mi neodvisni župljani stali smo čvrsti i nepomični za našeg Červara, za koga je glasovalo 153 kuće-gospodara, dočim je njih 15 dalo glas jednomu drugomu svećeniku, ne iz ljubavi do njega — jer je i on naš

Nastavak u priloga.

Basne i priče.

Olćevu u prittah ustā moja, i proviesticju gzananjavećha. — 24. 77. 2.—

Buntovni udi.

(Nastavak od g. 1900.)

„Već je toliko godina minulo, a ni hipa mira
„Ta „trbušina“ nama nada jedinaj;
„Pod njom znojjeć se, — mućno ju nosimo gorom i dolinom
„Pa niti „hvala“ da bi ona nama rekla.
„Nećemo ljenćini otoj da služimo! — Živjeti li hoće
„Nek ugleda se u nas i nek radi“. —
Tako jednom vikahu n oge i složno naumiše
Da „trbušini“ neće više služiti. —
„Zuljavje sve smo od pluga i motike — počmu na to ruke —
„Ni nama hipa nema odpoćitka,
„A od truda koja li korist nam? — Vino, žito, ulje,
„Lećaku tomu sve u dio pada“. —
„Sta da reknećmo mi sad? — Ljutito nadostave usta,
„Gle! kako žrvanj stono žito meļje,
„Tako i mi mu našima zubima svakojaki živez
„U tećnu hranu obrućamo“. —
Tako i estali roplahu udovi tiela ćovjećjega,
Odlućiv složno neradiji vise. —
Nego i trbulh nije im ostao dužan odgovora
Ovako buntovnikom odgovoru:
„Nisu ni malo rieći vam prikladne moja braćo draga;
„Vi kada mene dobro nepoznate
„S lienoći jedna kada me biedite. — Molim promislite
„Da mene nema šta bi od vas bilo? —
„Što bi od ćeljadi bilo kad kuhara nebi pripoznala
„Koj vješto dobra jela joj sgotavija
„Raznih od plodina što mu ga donosi s polja svednevica
„Da nahrani ju njima i ukripi? —
„Vas sve nelharne koji se dićete na me pitam sada
„Ta ćilost vaša i moć odkuda je? —
„Naskoro nebi se mogli ni maknuti kad bih i ja rekō:
„Za takvu braću neću da se brinem. —
„Najbolje od sveć stono mi davate natrag dobvate:
„Vam braćno, sebi pālje dajem —
„Nelharna braćo! tako li placete trud i brigu moju?
„Leh bunite se — vidjet ćemo kozac. —
Tako im trbulh reće i umuknu. — Ali niti ćvraput
Još neļje sunce na zapadu sjelo,
Kad el udove orvoji glad sve, pa stog jednoglasno
Svoim drugu ove upraviše rieći:
„Pomozji, brate nam, liepo te molimo! — Nikad bune više.
„Gle! glad nam svima tećkom smrću prieti,
„Kriva je tome ludost i nelharost naša. — Sad nam jasno
„Na braću buna koli nama škodi. —

„Mira i radosti neslađe odkad se na te podigismo,
„A s njima ode nama sreća svaka, —
„Nu sad stobom u slozi u vieće živjet odlućismo
„Da svi se od propasti izbavimo.
Trbulh na molbu prista njilovu — složan rad i hrana
Svim vrati opet moć i gibkost ćilu. —
Mrska posta im buna i neposluh te svi naumiše
U slozi živjet vazda s bratom svojim. —

Čovjećje lude ćuvaj se bune i dok ti život traje
U panjet rieći usadi si ove:
Svedjer budi bratu svom zahvalan koj ti hljeħa daje
I nemoj da te nelharnikom zove. —

IV.

Ćovjek i zmija.

Putem išo je ćovjek u doba ljetno,
Njegovo hodanje bilo hitno i spretno;
Svaki kreć mu kazao doći da žudi
U svoj zaviećaj dobri gdjećno su ļudi. —
Ali putem mu njegov ustavak korak
Jedan dogodjaj, koj hje tužan i gorak.
Zmiju ugleda jednu kakono piću
Teški kako ju kamen davi i tiću.
K tomu kako se jadona izbavit radi
Jer ju da bogme smrtni prićili jadi. —
„Stoj de ćovjeće doćri — vapj mu ona —
„Vidi pod kamom kolj trpim sad bōna;
„Rad sam lićit se, eno, tereta toga
„Al gle zaprjekoma slabost tiela je moga.
„S toga vruće te molim malo se prigni
„I taj golemi kamen s tiela mi digni.
„Plata biti će tvoj jabuka zлата
„Što će velikoj sreći odprjet ti vrata“. —
Ćovjek ućini kako zmija je htjela,
Teški odvali kamen s njezina tiela
Za trud misleći primit bogatu platu
Onu — kako obeća — jabuku zlatu.
Al se naskoro jadan prevari kruto
Zmija uze ho na njegov pikati ļuto:
— „Zašto, ćovjeće, tako jadu me mućis?
„Zašto nad menom krov taj lomiš i rućis?
„Avaj! iz mog me slana batinom tjeras,
„Svojim pogledom na me ļlutito zvieras...
Tako rekavši k njemu poskoći bliće
Hoteć otrovnim zubom da ga ugrize.
Sad se ļlutito zmiji uvriedjen ćovjek:
„Tvoju hućobnost neću zabiti doćek.
„Zato mi makac dalje nelharni svore,
„Zlo bi inaće moglo snaći te gore.
„Evo slop bi te ovaj ućeriti mogō,
„Kako kaznit zna ćovjek nelharost strogo,
„Kuda udari štap taj žestoko pećo
„Nego — ispuni ono što mi obreće!“ —

Prepir trajašo ovaj ćilave sale
Ali ćovjek do svoje ne dođje plate.
On se batinom branec žestio ļluto
Jer ga zmijinja pakost vriedjala kruto.
Videć himbeno zviere kako mu plaća,
Kako veliko zlo za dobro mu vraća,
Zuć u njemu od ļlute jarosti puće
Zato odlučj zvier da šlapom uluće. —
U to od nekud bāne doćjetna ļija,
Videć pogibeļ, sad će ćovjeku zmija:
„Spōr naš ļija nek ova poravna hući,
„Kako odlučj ona, tako nam bući“. —
Ćovjek odvrati: „Sunce k zapadu hiti
„Sreć zeli mi doma što brze prići.
„Doma ćeka me troje dječice mlada
„Kojim nedavno u grob majćica pade
„A da nije se šlap taj naš u mene
„Nebi ih nikad moje vidjele zjene...
„Ćin tvoj himbeni svore kruto me ļluti —
„Ali — bući ti — ļiju zeljan sam ćuti. —
Lija pristupi bliće, preslušav obā,
Odmah sjeti se u kog krije se zloba.
S toga zmiji će ona: „Znati sam rada
„Gōje i kako ti tielo lećalo tada
„Ćovjek kada je ovaj doćao k tebi. —
„A da nevinom moćda škodila nebi
„Znati treba mi kako ploća je stala
„Kad te, ćovjeće, zmija u pomoć zvala“. —
S rieći ovih se zmija ućasno prene
Ipak na mjesto svoje nećako krene.
Oblak ćovjeku s ćela uminu gusti
Pridje k zmiji i na nju ploćinu spusti.
Tako opeta zmija pod kamen doćje. —
Ali ćasaka malo tekar što prodje
Zmija uze da ćvieti opet i piću
Videć gdjećno ju kamen davi i tiću. —
Lija motreći sada pod kamom zmiju,
Videć kolike u njoj zlobe se kriju
On ćas pripravna k njojzi ona prićeće,
Pa joj glasno rieći ove izreće:
„Vidim, ćovjeku ovog zatriti htjede
„U ćas iz smrtnih rajļa kad te izvede,
„Ispod kamena kad te u život vrati
„Trovi ućriz za plaću hjeće mo dati.
„Ćim ti ovo propade vuhvenje mnsko
„Uze pred menom na njeg lagati drsko. —
„Al znaj oćita sad mi himbenost va ti
„Zato presudu pravu kazat ću znati:
„Nitko nesmije s tebe dizati kama
„Pod njim ostani ćvileć do smrti sama. —
Ćovjek brajueć prema svojemu domu
Dobro upamti rieći doćjetne ļije, —
S toga odlučj stalno u dubu svomu
Svedjer ćuval se svake himbene zmije.

Nadan Zorin.

Sve strojeve za

poljodjelstvo i vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za uljike, stiskalnice (preše) za vino sa novim diferencijalnim tiskalom, hidrauličke stiskalnice za vino,

novosti pri aparatima proti peronospori te za sumporanje, mlinove za grožđe posve nove konstrukcije, nove svetiljke sa acetalen za hvatanje letućih zareznika (insekta), sisaljke za vino, cjevi za vino, konobarsko oruđe, također i sve druge gospodarske strojeve kao trieure, vitle, mlatilnice i. t. d.

salje uz najjeftinije tvorničke cijene

I. G. HELLER,

Beč, Praterstrasse 49.
Katalozi badava i franko. — Dopisuje se u svim jezicima.

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dijelova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od istoga 4% kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog otkaza. Iznose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznosne ako se nije kod uložnja suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu, osiguravajuća pod zaštitom obćine slob. i kralj. glavnog grada Zagreba, otvorila je

GLAVNO ZASTUPSTVO

za Istru, Goricu, Trst i Dalmaciju sa sjedištem u Puli.

Upozorujemo svakog valjanog kućegospodara, da sve svoje zgrade i pokretne osigura proti požaru i šteti od groma kod „Croatiae“ već načela radi, da novac ne ide u tuđjinu.

Osiguranja se primaju uz vrlo nizke cijene i dobro jamstvo.

Mjestni zastupnici traže se u svim selima i gradovima Istre, Gorice, Trsta i Dalmacije. Ponude se šalju na

— Glavno zastupstvo „Croatiae“ u Puli.

Pčelno - voščene sveće

kilogr. po K 4.90, u vakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Ukrasne sveće iz gori imenovanog voska, okrašene u reliefu sa zlatom, vošćenim cvjetem itd.	kg. po K 8.—	Voščeni ovitki, bijeli i bojalisani . . .	kg. po K 4.90
Iste okrašene s odjeljivim cvjeticama	8.—	Isli okrašeni s cvjetom i zlatom	8.—
Tamjan lagrima, najfiniji	2.40	Sveće za božićno drvo u 6 bojah	8.—
grana	2.—	Voščene sveće tarče. I. austr. sastav	4.40
Sveće za pogrebe po vrlo niskoj cjeni. — Za pravi, čisti vosak jamčimo sa 1000 kruna. Geraheimovi stecji (stijci) i stakla za vječnu luč. — Isto tako zvečji pilomac (stolci) i navadni, uz vrlo uliko cjene.	1.20	Sveće i tarče. I. talijanski sastav	2.—
		IL	2.40
		Voščeno plinno za oltare, melar	2.—

J. KOPAČ, voščarica u Gortici.

Prva belovarska mljekarska udruga
preporuča gg. trgovcem, gostioničarom i privatnikom
Izvrstan maslac za čaj
Izvrstan Imperial
Izvrstan garnirani liptavski
Izvrstan Pivski
Izvrstan Tilzitski
Izvrstan Belovarski
Izvrstne maslove sirčiće.
Cjenike šaljemo badava i franko.
Naručbe, koje se kretom pošte obavljaju, molimo slati na:
Prvu belovarsku mljekarsku udrugu.
Belovar (Hrvatska.)
U svih gradovih tražimo zastupnike.

HRVATI,
kupujte svi papir za pušenje
Društve sv. Cir. i Met.
za Istru.

Tvornica pokućstva
dvorskog dobavljača
IGNACIJ KRON
TEST — BEČ.
Tvornica u Beču u vlastitim zgradama.
Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava: ilustrovane popise, originalne nacрте osnova, pregled sobnih namještaja.
Najveća solidnost, elegantnost i jeftina cijena.

Sjećajte se narodnih društva!

Svaku domaćicu
može se cijeniti sretnom, koja obzirom na zdravlje, prištednju i dobar tek upotrebljava Kathreiner-Kneippovu hladnu kavu.

Uljudno se umoljava kod kupovanja nikada jednostavno hladnu kavu zahtjevat, već se mora uvijek izričito zahtjevati — Kathreinerova — Kneippova hladna kava i ona naka se preuzme samo u ovdje odianutim izvorim omotnik!